

ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΥΜ-ΣΧΟΛΗ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΥΜ ΤΟΥ ΛΑΚΑΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΟΥ

**Σεμινάριο του Φόρουμ ψυχανάλυσης του Λακανικού πεδίου της Αθήνας
2016-2017**

Η ηθική της ψυχανάλυσης

Στο σεμινάριό του, «Η ηθική της ψυχανάλυσης ο Λακάν πραγματεύεται το πιο φλέγον ερώτημα για τον καθένα, αυτό της επιθυμίας, το ερώτημα που ο φιλοσοφικός στοχασμός άφηνε επιμελώς στο περιθώριο.

Δεν πρόκειται λοιπόν για ένα σεμινάριο φιλοσοφίας. Ο Λακάν βέβαια φέρνει στη συζήτηση το Αγαθό, την Αλήθεια, το Κάλλος, αλλά αντιστρέφει την κοινή αντίληψη: το Καλό κι Αγαθό, για όποιον μιλά και ακριβώς επειδή μιλά, είναι απαγορευμένο· η Αλήθεια υπόκειται στην αρχή της ευχαρίστησης, δηλαδή στην ιχνηλασία του πράγματος μέσα από τις γλωσσικές οντότητες (fictions) και παραμένει ανήμπορη να δώσει την τελευταία λέξη πάνω στο πραγματικό· το Κάλλος είναι λάμψη που τυφλώνει, ύστατο πέπλο του

πραγματικού. Το Αγαθό, η Αλήθεια, το Κάλλος εκπορεύονται από το δομικό, μη αναγώγιμο κενό που βρίσκεται στην καρδιά της ανθρώπινης επιθυμίας όπως και κάθε ανθρώπινης δημιουργίας μέσα στον πολιτισμό.

Αν ο Λακάν διανοίγει τον δρόμο της ψυχαναλυτικής ηθικής κάνοντας την κριτική των ιδεωδών και των μεγάλων φιλοσοφικών κατηγοριών, τότε τι μένει να υποσχεθεί ο αναλυτής σε αυτόν που χτυπά την πόρτα του; Την ευτυχία; Ο Λακάν θυμίζει τον Σεν Ζύστ: η ευτυχία είναι πλέον παράγοντας της πολιτικής. Μας έρχεται στο μυαλό το «αναπαλλοτρίωτο» δικαίωμα της αμερικανικής διακήρυξης: “the pursuit of happiness”. Όχι, αυτό που προσφέρει ο αναλυτής δεν μπορεί να είναι καν μια υπόσχεση. Ο Λακάν καταλήγει σε κάτι που είναι μάλλον μια προτροπή: «Να μην υποχωρείς μπροστά στην επιθυμία σου». Αλλά φτάνει σε αυτή την προτροπή, αφού έχει προχωρήσει σε ένα εκτεταμένο σχολιασμό της τραγωδίας της Αντιγόνης της οποίας όλοι γνωρίζουμε την κατάληξη!

Στο εξώφυλλο της γαλλικής έκδοσης του σεμιναρίου βλέπουμε ένα πίνακα του Μαν Ραίη: το απολιθωμένο πορτραίτο του Μαρκήσιου Ντε Σαντ σε πρώτο πλάνο και στο βάθος η φλεγόμενη Βασίλη. Ποια είναι η άλλη όψη αυτού του πληθωρισμού των λόγων περί δικαιωμάτων του ανθρώπου, αυτών που εδραιώθηκαν όπως λέμε από τη γαλλική επανάσταση; Ο Λακάν τα συμπληρώνει με το δικαίωμα για απόλαυση, αυτή που διεκδικεί ο Σάντ, - από τον πλησίον του, εννοείται! Αυτόν τον πλησίον που θα έπρεπε να αγαπάμε ως εαυτόν, πρόσταγμα που ο Φρόντ απορρίπτει ως εντελώς παράλογο. Ο Λακάν συμπληρώνει τον Καντ με τον Σαντ, την κατηγορηματική προστακτική του ηθικού νόμου με την θέληση για απόλαυση, την καντιανή ιδέα της «αιώνιας ειρήνης» με το έγκλημα.

Πρόσκληση σε ένα φαινομενικά ετερόκλητο συμπόσιο με τον Αριστοτέλη και τον Πλάτωνα, με τον Απόστολο Παύλο και τους ποιητές του Ιπποτικού έρωτα, με τον Κάντ και τον Μπένθαμ, αλλά στο δεξί χέρι του οικοδεσπότη Φρόντ βρίσκεται η Αντιγόνη και στο αριστερό του ο μαρκήσιος ντε Σαντ. Σε αυτό το κάλεσμα να ρίξουμε μία ματιά πέρα από την αρχή της ευχαρίστησης είμαστε προειδοποιημένοι: η ηθική της ψυχανάλυσης είναι μία ηθική της επιθυμίας, σίγουρα, αλλά πρέπει να ξέρουμε τι εστί επιθυμία!

Πάνος Σερέτης

Σάββατο 14:45 – 16:45

Ημερομηνίες: 5 Νοεμβρίου, 3 Δεκεμβρίου, 14 Ιανουαρίου, 11 Φεβρουαρίου, 4 Μαρτίου 1 Απριλίου, 6 Μαΐου, 10 Ιουνίου.

Τόπος: Αίθουσα διδασκαλίας, Ισόγειο, Γ' Πτέρυγα (από την κυρία είσοδο αριστ. στο βάθος), Γενικό Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών, Αγλαΐα Κυριακού, Θηβών και Λεβαδείας, Αμπελόκηποι.

